

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndob/52/2023
Identifikačné číslo spisu:	2222202125
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2222202125.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti V Star Lines, s.r.o., Šamorín, Pomlejská cesta 2205/2A, IČO: 45 566 739, proti žalovanej obchodnej spoločnosti MONAQ Leasing, a. s., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Tvarožkova 5, IČO: 35 864 001, zastúpenej advokátskou kanceláriou ULC Čarnogurský s.r.o., Bratislava, Tvarožkova 5, IČO: 35 975 016, o určenie neplatnosti výpovede nájomnej zmluvy, o odvolaní žalobkyne v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 31Cob/56/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Trnave s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave vedenom pod sp. zn. 2Cob/103/2023, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Súdny spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený z dôvodu nesúhlasu Krajského súdu v Trnave s postúpením sporu z Krajského súdu v Bratislave postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Krajský súd v Trnave svoj nesúhlas s postúpením sporu odôvodňuje tým, že predmetom konania je nárok vyplývajúci z obchodného záväzkového vzťahu podľa § 261 ods. 9 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len ObZ“). Má za to, že na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu v obvode Krajského súdu vydanému v obchodných sporoch je príslušný Krajský súd v Bratislave.

2. Krajský súd v Bratislave podľa § 43 ods. 1 CSP postúpil spor Krajskému súdu v Trnave ako súdu podľa neho príslušnému. Tento postup odôvodnil tým, že zmena CSP nemá vplyv na už založenú kauzálnu a funkčnú príslušnosť Krajského súdu v Trnave v prípade odvolacích konaní začatých pred 1. júnom 2023. Preto na vybavenie odvolania proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo 7. marca 2023 č. k. 22Cb/26/2022-129 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) podaného pred 1. júnom 2023 je príslušný doterajší odvolací súd, Krajský súd v Trnave. Zároveň dodáva, že funkčná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave nevyplýva ani z § 34 ods. 1 CSP účinného od 1. júna 2023, keď je príslušný na konanie o odvolaní proti rozhodnutiam vydaným na

Okresnom súde Nitra a Okresnom súde Trnava.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 43 ods. 2 CSP posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením mu obchodnoprávneho sporu na odvolacie konanie dôvodný je.

4. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 34 ods. 1 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

7. Podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave.

8. Podľa § 22 písm. g) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:
g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave.

Podľa § 3 ods. 7 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Krajského súdu v Trnave je mesto Trnava; jeho obvod tvoria obvody:

a) Okresného súdu Dunajská Streda.

9. Spor o príslušnosť spočíva v spore medzi Krajským súdom v Bratislave a Krajským súdom v Trnave v otázke funkčnej príslušnosti súdu na rozhodovanie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané Okresnému súdu Dunajská Streda 13. apríla 2023. Okamihom podania odvolania začína odvolacie konanie.

10. V priebehu začatého a právoplatne neskončeného odvolacieho konania, a teda vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania podľa § 367 ods. 1 CSP aj v priebehu súdneho konania ako takého, nadobudli účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „zákon č. 150/2022 Z. z.“) a zákon č. 398/2022 Z. z. ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Týmto zákonmi bola zavedená tzv. reforma súdnej mapy, a to s účinnosťou od 1. júna 2023. Zákonodarca ňou v rámci novelizácie CSP zmenil právnu úpravu týkajúcu sa určovania príslušnosti súdu, pričom okrem iného založil novú kauzálnu príslušnosť, a to v konaniach v obchodnoprávných sporoch a zároveň funkčnú príslušnosť súdov pre rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v takých konaniach. Urobil tak jednak vo vzťahu ku konaniu pred súdmi prvej inštancie v § 22 CSP, ako aj k odvolaciemu konaniu v § 34 ods. 1 a 2 CSP. Zákonodarca danou reformou sledoval špecializáciu súdnictva, a to či už na okresných alebo krajských súdoch.

11. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že na odvolacie konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 v obchodnoprávných sporoch je od 1. júna 2023 funkčne príslušný krajský súd určený podľa CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 (R 43/2023). Zároveň z nej vyplýva, že funkčná príslušnosť krajských súdov v Banskej Bystrici, Bratislave a v Košiciach ako súdov

výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch je daná nielen tam, kde rozhodli sudy prvej inštancie spadajúce do obvodov týchto troch krajských súdov, ale aj tam, kde rozhodovali sudy prvej inštancie spadajúce do obvodov krajských súdov vymenovaných v § 22 písm. d) až h) CSP.

12. V konaní vyšlo najavo, že žalobkyňa sa voči žalovanej domáhala určenia, že výpoveď nájomnej zmluvy urobená žalovanou ako prenajímateľkou je neplatná. Neskôr súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby tak, že sa žalobkyňa domáha určenia, že je nájomcom určitej nehnuteľnosti. Strany sporu totiž uzatvorili nájomnú zmluvu v roku 2018, na podklade ktorej bola žalobkyňa oprávnená užívať určité nehnuteľnosti, a to ako obchodné a kancelárske priestory v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou. Z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci vyplýva, že v čase uzavretia danej zmluvy boli strany sporu podnikateľkami podľa § 2 ods. 2 písm. a) ObZ, pričom žalovaná podniká aj v oblasti prenájmu nehnuteľnosti. Možno teda konštatovať, že strany sporu uzavreli nájomnú zmluvu ako podnikateľky a hoci sa jedná o zmluvný typ upravený v zákone č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, právny vzťah medzi nimi založený sa v ostatnom spravuje ObZ v zmysle § 261 ods. 9 ObZ. Žalobkyňa sa tak domáha poskytnutia súdnej ochrany v súvislosti s obchodným záväzkovým vzťahom, ktorého má byť účastníkom.

13. Obchodnoprávny spor nie je bližšie procesnými normami definovaný, avšak práve procesné normy slúžia realizácii hmotného práva, ktoré je súdom v konaní nachádzané a ktorému má byť poskytnutá ochrana. Preto by bolo neúčelné, ak by spory vyvolané z obchodného záväzkového vzťahu neprejednávali a nerozhodovali sudy kauzálné príslušné v obchodnoprávných sporoch vymedzené v § 22 CSP alebo pre tieto spory špecializované odvolacie sudy vymedzené v § 34 ods. 2 CSP. Z procesnoprávneho hľadiska sa tak v tomto prípade jedná o obchodnoprávny spor, v ktorom sa koná a rozhoduje o uplatnenom práve vzniknutom v rámci obchodného záväzkového vzťahu. Najvyšší súd však uvádza, že toto posúdenie povahy sporu nie je pre vo veci konajúci súd záväzné, keďže právne posúdenie veci je predmetom sporu medzi stranami, a nie sporu o príslušnosť súdov, pričom toto sa odvíja od skutkových okolností zistených v priebehu konania, a nielen k okamihu jeho začatia.

14. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že na rozhodovanie o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, je príslušný výhradne niektorý zo špecializovaných krajských súdov uvedených v § 34 ods. 2 CSP. Konkrétny z nich sa určí podľa toho, v obvode ktorého nielen špecializovaného krajského súdu má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancie, resp. na ktorý prešiel výkon súdnictva, ak tento zanikol.

15. Preto Krajský súd v Bratislave je podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP v spojení s § 22 písm. g) CSP a § 3 ods. 7 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. funkčne príslušný rozhodovať o odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. V tomto prípade nejde o rozhodnutie vydané súdom prvej inštancie vymedzeným v § 22 písm. a) až h) CSP, na ktoré odkazuje § 34 ods. 2 písm. a) až c) CSP, ide však o rozhodnutie vydané súdom patriacim do obvodu Krajského súdu v Trnave podľa § 3 ods. 7 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z., a to naviac v konaní o obchodnoprávnom spore. V zodpovedajúcom územnom obvode (v ktorom vykonáva súdnictvo Krajský súd v Trnave) a v danom spore vykonáva Krajský súd v Bratislave špecializovaný výkon súdnictva v obchodnoprávných sporoch v zmysle § 34 ods. 2 písm. b) CSP.

16. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave je dôvodný. Preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.